

Nullpont Kulturális Egyesület

Székhely: 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Postacím: 4010 Debrecen, Pf. 25.

E-mail: nullpont@gmail.com

Felnőttképzési engedélyszám: E-001674/2017

A jó gyakorlat elnevezése: **Városi kaláka Székelyudvarhelyen**

Az esetet lejegyezte: Dr. Barabási Tünde

A jó gyakorlatok kiválasztási szempontjai

A jó gyakorlat rámutat a napjainkban már inkább csak vidéken élő hagyományok városi környezetben történő adaptálhatóságára és ennek tanulási, illetve közösségépítő szerepére. A kívánt hatások sorában megjelenik ugyanakkor az egymástól tanuláson túl a felelősségvállalásra serkentés, illetve az önkezdeményezések bátorítása.

A szervezet/ek, személy/személyek, tágabb környezet, amely(ek)hez, aki(k)hez köthető a jó gyakorlat

A székelyudvarhelyi városi kaláka megálmodója és kivitelezője a Székelyudvarhelyi Közösségi Alapítvány (SzKA). Az alapítvány úgy határozza meg magát, mint egy független helyi adománygyűjtő és támogató szervezet, a jótékonykodás kultúrájának építője, aki programok szervezésével és támogatások révén a tudatos, felelősségteljes, egymásra figyelő, aktív és kreatív közösséget építi. Jövőképe egy életerős és érték-tudatos városi és kistérségi közösség építése, ahol jó élni, tanulni, családot alapítani és dolgozni. Az alapítvány céljait többértően határozza meg: az életben való jobb boldogulásra, életre nevelni az udvarhelyszéki fiatalokat; családbarát Udvarhelyt építeni; a természeti és épített környezet szerves fejlesztése, védelme és (át)alakítása; sokszínű, aktív, szakmailag felkészült, átláthatóan működő és együttműködő civil társadalmat építeni; a jótékonykodás kultúrájának serkentése a magán- és vállalkozói szektorban egyaránt; egy fenntartható, folyamatosan fejlődő, az új iránt fogékony és a közösség tagjaihoz közel álló szervezetet működtetni.

(<https://szka.org/>)

Az alapítvány munkatársai közül a városi kaláka-programért felelős koordinátor az előző években –amikor a bemutatásra kerülő jó gyakorlat sikeresen megvalósult – Péter Ildikó volt.

A jó gyakorlat érdekeltjei

Elsősorban Székelyudvarhely polgárai a jó gyakorlat hasznélvezői, különösen az egyes lakótelepek lakói. Mivel a jó gyakorlat elsősorban a köztérek felújítására fókuszál, gyakorlatilag minden székelyudvarhelyi lakos részesül a programok jótékony hatásából.

EFOP-5.2.2-17-2017-00066

Tanuló közösségek és társadalmi átalakulás:
kelet-közép-európai tapasztalatok

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBÉ

Nullpont Kulturális Egyesület

Székhely: 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Postacím: 4010 Debrecen, Pf. 25.

E-mail: nullpont@gmail.com

Felnőttképzési engedélyszám: E-001674/2017

program megvalósulásának érdekeltei a kisgyermekes családok, de különböző életkorú felnőttek is, akik a felújított tereket használják, ugyanakkor a városi önkormányzat is, aki egyébként e terek rendezettségéért (is) felel.

A jó gyakorlat célja, tevékenységei

A jó gyakorlat ötletét az adta, hogy elsősorban vidéki térségben az emberek összefogással sok közösségi célt képesek megvalósítani, és jó lenne megpróbálni ezt városi köznyezetben is alkalmazni. A jó gyakorlat célja, hogy lerombolja azt a tévképzetet, miszerint a közösségi terek alakítása és rendbentartása kizárólag az önkormányzat feladata. Az alapítvány azt a tudatot próbálta erősíteni, hogy a lakosság vegyen részt aktívan saját élettere alakításában, ápolásában és ezáltal serkentse a felelősségvállalást is, hiszen „ha dolgoznak vele, akkor jobban is vigyáznak rá”, azaz a viszonyilásmód is kedvezőbb lehet a fenntarthatóság szempontjából.

Az alapítvány ezt a programot 2008 óta működteti és évente egy projektet valósít meg. A kaláka városi változatban újjáélesztett hagyományaként első alkalommal önkéntesek segítségével kisebb játszóterek felújításába fogott. A következő években egyre nagyobb lett a program. Kalákában felújították a Tábor és a Bethlen negyedi sportpályákat, majd a Szabók utcában egy kisparkot- és kültéri sporttelepet (outdoor fitness park felnőtteknek) építettek. 2013-ban a Jézus kápolna körüli térrendezésre került sor, ennek hatására, látogatható lett a kápolna a nagyközönség számára. A következő évben megépítették a Vakkantó kutyaparkot majd széleskörű adománygyűjtésbe kezdtek a Gyermekbarát kórház program megvalósítására. Ennek következtében 2016 végén a kórház udvarára felépült egy játszótér, a járóbeteg rendelő várójába pedig egy kreatív fakockát vásároltak. A városi parkban mesekuckó épült, padokat helyeztek el. 2017-ben az volt a cél, hogy ötletes, művészi rajzokkal keltsék életre a város szürke falait, betonfelületeit és mutassák meg Udvarhely kreatív arcát, és hangulatosabbá téve hétköznapjaink élettereit.

A jó gyakorlat által érintett terület/ek

A jó gyakorlat először az informális tanulás és a közösségi tanulás lehetőségét kínálja. Szemléletmódformáló hatása egyértelmű a felnőtt lakosság körében, ugyanakkor az egymástól tanulás lehetőségét is erőteljesen igényli és támogatja. A gyakorlat

EFOP-5.2.2-17-2017-00066

Tanuló közösségek és társadalmi átalakulás:
kelet-közép-európai tapasztalatok

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Nullpont Kulturális Egyesület

Székhely: 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Postacím: 4010 Debrecen, Pf. 25.

E-mail: nullpont@gmail.com

Felnőttképzési engedélyszám: E-001674/2017

megvalósulásának fontos feltétele a szereplők folyamatos motiválása, az önkéntesek megnyerése a célok kivitelezésére, valamint jó együttműködés serkentése, amelynek kialakítása és fenntartása is egy tanulási folyamat. A résztvevők ugyanakkor az éppen megvalósuló projekttől függően más szervezetekkel és intézményekkel való együttműködést is tanulhatták: pl. városi kórház (kórhazi játszótér kialakítása), egyház (Jézus Szíve kápolna körüli munkálatok), önkormányzat (hiszen közterek átalakításáról volt szó a legtöbb esetben).

A jó gyakorlat területi hatóköre

Elsősorban települési (Székelyudvarhely) hatóköre van a jó gyakorlatnak, ugyanakkor, mivel a város arculatának alakítása a végső rendeltetés, így hatás tovagyűrűző a városba látogató irányába is.

A jó gyakorlathoz szükséges feltételek (technikai, humán, pénzügyi)

Az alapvető feltétel egy olyan koordinátor megléte (mint humán feltétel), aki összefogja és megszervezi egyrészt az adománygyűjtést (amely majd a pénzügyi feltételt fogja jelenteni), másrészt a munkálatban résztvevő önkénteseket. Fontos szerepe a mobilizálás, hiszen arra kell rávenni a közösséget, hogy felkarolja az ötletet, ugyanakkor anyagilag is, valamint fizikai erővel és időráfordítással is támogassa a kivitelezést. Fontos, hogy a koordinátor rátaláljon a közösségben megszólítható emberekre. Ez után a tovagyűrűző hatás nem marad el.

A jó gyakorlat eredményei, rövid-, közép- és hosszú távú hatása

A jó gyakorlat elsődleges eredményei mindenképpen a megszépült, felújított közösségi terekben mutatkozik meg szembetűnően és közvetlenül. Ugyanakkor a közvetett hatások sem maradtak el. A tanulási folyamatok elsődlegesen éppen ezekben az indirekt hatásokban érhetők tetten. Városi vonatkozásban nehezebb a közösségi érzés alakítása, az együvé tartozás tudatának erősítése. A közös munkálatok, ahol eltűntek a társadalmi különbségek ezt a célt is szolgálták. Egy-egy munkálat rendjén 20-100 önkéntes vett részt, gyerekek és felnőttek egyaránt, ahol az egymás motiváltsága általi erősödés segítette a kitartó munkát.

Nullpont Kulturális Egyesület

Székhely: 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Postacím: 4010 Debrecen, Pf. 25.

E-mail: nullpont@gmail.com

Felnőttképzési engedélyszám: E-001674/2017

A hosszú távú hatások annak a tudatnak az erősödésében is megmutatkoznak, hogy „képesek vagyunk a magunk dolgait kézbe venni”, azaz, hogy elsősorban a közösség a felelős saját életterének rendezésért és fenntartásáért, és mástól kell a segítséget várni, hanem összefogással kivitelezhetőek a közösségi célok. A jó gyakorlat ugyanakkor a település gyerekei és ifjai számára is jó példa, hogy a hagyományokból építkező kalács fogalma és gyakorlata nem a múlté, hiszen ma is eredményesen érvényesíthető a közösség tagjaival, és a közösségért.

A jó gyakorlat fenntarthatósága

A fennmaradásnak alapfeltétele egy szervezeti háttér, amely a szervezési és mobilizálási tevékenységet felvállalja, ezen belül egy olyan felelős személy, aki szervez, mobilizál, gyűjt, kommunikál a közösség tagjaival, visszajelez nekik. Különböző technikai feltételekre nincs szükség, csak olyanokra, mint már jeleztem, amelyek a közösségben mindig kéznél vannak. A pénzügyi feltételeket, forrásokat elő kell teremteni, de amennyiben megtaláljuk a megfelelő „kovász”-személyt mint humán feltételt, aki az adományozókat érdemben tudja mobilizálni, úgy a pénzügyi feltételek is automatikusan megteremtődnek. Fontos ugyanakkor – mivel közterületek rendezéséről van szó – az önkormányzat segítése a fenntartásban, de jó, ha a közösség is továbbra is részt vállal ebben.

A jó gyakorlat adaptálhatósága

A gyakorlat átadhatósága egyértelmű. Szükséges egy megfelelő szervezet aki a célokat elfogadja és megvalósíthatónak tartja, ugyanakkor egy olyan személy aki a koordinálást felvállalja. A legtöbb közösség – véleményem szerint – érzékenyíthető a közvetlen fizikai környezet megújítása és szépítése irányába, és ennek okán jól adaptálhatónak találok ezt a jó gyakorlatot más közösségekbe is.

